

ŠKOLNÍ VZDĚLÁVACÍ PROGRAM

Školní vzdělávací program pro
předškolní vzdělávání

1	Identifikační údaje o škole.....	3
1.1	Název ŠVP.....	3
1.2	Údaje o škole.....	3
1.3	Zřizovatel.....	3
1.4	Platnost dokumentu.....	4
2	Obecná charakteristika školy.....	5
2.1	Velikost školy.....	5
2.2	Lokalita školy.....	5
2.3	Charakter a specifika budovy.....	5
3	Podmínky vzdělávání.....	7
3.1	Věcné podmínky.....	7
3.2	Životospráva.....	8
3.3	Psychosociální podmínky.....	8
3.4	Organizace chodu.....	9
3.5	Řízení mateřské školy.....	10
3.6	Personální a pedagogické zajištění.....	13
3.7	Spoluúčast rodičů.....	13
3.8	Podmínky pro vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami.....	14
3.9	Podmínky vzdělávání dětí nadaných.....	14
3.10	Podmínky vzdělávání dětí od dvou do tří let.....	15
4	Organizace vzdělávání.....	18
5	Charakteristika vzdělávacího programu.....	19
5.1	Zaměření školy.....	19
5.2	Dlouhodobé cíle vzdělávacího programu.....	19
5.3	Metody a formy vzdělávání.....	20
5.4	Zajištění vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami a dětí nadaných.....	21
5.5	Zajištění průběhu vzdělávání dětí od dvou do tří let.....	22
5.6	Zajištění průběhu vzdělávání dětí s nedostatečnou znalostí českého jazyka.....	23
6	Vzdělávací obsah.....	24
6.1	Integrované bloky.....	24
6.1.1	Seznamte se, skřítek Waltřík.....	24
6.1.2	Waltřík objevuje barevný svět.....	25
6.1.3	Waltříkovy zimní radovánky.....	29
6.1.4	Waltřík a zázraky života.....	32
6.1.5	Waltřík si obul toulavé boty.....	36
6.2	Popis zpracování třídního vzdělávacího programu.....	39
6.3	Dílčí projekty a programy.....	40
7	Systém evaluace.....	44

1 Identifikační údaje o škole

1.1 Název ŠVP

NÁZEV ŠVP: Školní vzdělávací program pro předškolní vzdělávání

MOTIVAČNÍ NÁZEV: Rok se skřítkem Waltříkem

1.2 Údaje o škole

NÁZEV ŠKOLY: 70. mateřská škola Plzeň, Waltrova 26, příspěvková organizace

SÍDLO ŠKOLY:

Waltrova 26, Plzeň, 31800

KONTAKTY:

e-mail: zennerovaev@ms70.plzen-edu.cz,

web: www.70ms.cz

telefon : 606 260 170

REDIZO: 600069184

IČO: 70940983

STATUTARNÍ ZÁSTUPCE ŠKOLY: Eva Zennerová

ZPRACOVATELÉ PROGRAMU: Eva Zennerová a kolektiv

1.3 Zřizovatel

NÁZEV ZŘIZOVATELE: Plzeň, statutární město, Nám. Republiky 1, 306 32 Plzeň

ADRESA ZŘIZOVATELE:

Plzeň, statutární město, Nám. Republiky 1, 306 32 Plzeň

KONTAKTY:

telefon: [378 031 111](tel:378031111)

1.4 Platnost dokumentu

PLATNOST DOKUMENTU: 1.9.2021- 31.8.2024

ČÍSLO JEDNACÍ: 107/2021

DATUM PROJEDNÁNÍ V PEDAGOGICKÉ RADĚ: 31. 8. 2021

DATUM PROJEDNÁNÍ SE ZŘIZOVATELEM: 31. 8. 2021

.....

ředitel školy

Eva Zennerová

.....

Razítko školy

2 Obecná charakteristika školy

2.1 Velikost školy

Kapacita školy: 127

Počet tříd: 5

Počet pracovníků: 18

V případě potřeby a možnosti je stálý počet pracovníků doplňován o další pracovníky (např. chůvy, školní asistenty, apod.).

2.2 Lokalita školy

Lokalita školy:

Mateřská škola je postavena v panelové zástavbě městské části MO Plzeň 3 - Skvrňany a je umístěna do prostor bývalého lomu.

2.3 Charakter a specifika budovy

Charakter a specifika budovy/budov:

Škola se skládá ze dvou jednopodlažních pavilonů, které jsou spolu propojené administrativní budovou, ve které se nachází školní kuchyně, 5 třída a byt 2+1. V každém z pavilonů jsou umístěny v přízemí a v 1. patře další 2 třídy. Jeden z pavilonů je bezbariérový. Vzhledem k umístění školy do prostor bývalého lomu, je velikou dominantou školy její zahrada, která je vybavena dětskými hracími prvky ze dřeva a zastíněna vzrostlými stromy. Součástí zahrady je i záhon, na jehož udržování se podílejí děti a dřevěný altán, který slouží jako tzv. „venkovní učebna“. V zadní části zahrady je umístěn záhon s bylinkami a jahodami, který využívá školní kuchyně. Oblíbeným místem je i ohniště s posezením, které je využíváno při společenských akcích.

Dopravní dostupnost školy:

Tramvaj č.2, autobus č.24

Informace z historie školy:

Naše škola byla otevřena 1. 9. 1981 a postavena v panelové zástavbě v městské části MO Plzeň 3 – Skvrňany. Dne 8. 11. 2001 získala škola usnesením městského zastupitelstva v Plzni právní subjektivitu a od 1. 1. 2002 hospodaří jako příspěvková organizace.

3 Podmínky vzdělávání

3.1 Věcné podmínky

Škola prošla v roce 2017 a v červenci a srpnu 2018 velkou rekonstrukcí. Budova je nyní kompletně zateplená, má všechna okna plastová, nové umývárny a WC dětí, zrekonstruovaná ŠJ je vybavena moderní technikou. Třídy v patře jsou vybavené klimatizací a dvě třídy mají řízenou rekuperaci vzduchu, která zajišťuje přísun čerstvého vzduchu i bez potřeby větrání.

Naše škola se může pochlubit nadstandardně velkými třídami, které jsou rozdělené na šatnu dětí, třídu, hernu, umývárnu a WC. Třídy a herny jsou členěné na jednotlivé hrací, pracovní a jídelní koutky. V hernách je dostatek prostoru pro pohybové hry a cvičení dětí.

Nábytek odpovídá výšce a proporcím dětí. Pomůcky a hračky pro děti jsou přehledně uloženy v otevřených skříňkách tak, aby byly dětem dostupné. Průběžně je obnovujeme a doplňujeme.

Třídy jsou vybaveny tělovýchovným náradím a náčiním. Veškeré vybavení tříd odpovídá věku a počtu dětí.

Mateřská škola nově využívá 2 kusy tzv. Klokanova kufru. Klokanův kufr je soubor didaktických pomůcek, které **naučí dítě vše, co potřebuje umět** před nástupem do školy. Hravě a v kostce pomáhá v celkovém rozvoji dítěte.

Prostředí je upraveno tak, aby dětské práce byly přístupné dětem a jejich rodičům. Dětské práce se vystavují se souhlasem dítěte.

Úklid tříd a všech prostor školy zajišťují provozní zaměstnankyně podle stanoveného úklidového plánu.

Zahrada je vybavena četnými hracími prvky a třemi pískovišti, ve kterých je pravidelně vyměňován písek. Nově nám přibyl zahradní altán, který využíváme jako enviromentální učebnu.

Všechny vnitřní i venkovní prostory mateřské školy splňují bezpečnostní a hygienické normy dle platných předpisů.

Návrhy na další období:

- v roce 2021/2022 chceme zlepšit vybavení zahrady nákupem dalších hracích prvků a úpravou ohniště.
- průběžně získávat další finanční prostředky pomocí dotací od různých subjektů a využít je ke zlepšení věcného vybavení školy.

- v dalších letech postupně zlepšit materiální podmínky (obnova vybavení tříd, nákup pomůcek)

3.2 Životospráva

Naše škola se zapojila do projektu Zdravá školní jídelna a v roce 2021 získala bronzové ocenění a do projektu Solme s rozumem. Snažíme se o to, aby strava ve škole byla pestrá, nutričně vyvážená a především chutná. Pravidelným měsíčním vyhodnocením tzv. spotřebního koše kontroluje vedoucí školní jídelny, zda byly naplněny požadavky na složení stravy. Dětem je podávána plnohodnotná a vyvážená strava.

Respektujeme individuální potřebu jídla, děti do jídla nenutíme, nabízíme jim ochutnávku, necháváme vybrat a jdeme dětem při jídle příkladem. Děti si samy říkají o velikost porce, případně o přídavek. Motivujeme děti, aby ochutnaly jídlo, které neznají. Děti se samy obsluhují, uklízí po sobě, dodržují hygienické návyky a návyky kulturního stolování. Mladším dětem pomáhají učitelky. Mladší děti používají při jídle lžičku, starší příbor. Mezi jednotlivými podávanými pokrmy jsou dodržovány doporučené 3hodinové intervaly. Je zajištěn denní rytmus a řád.

Ve všech třídách je zaveden pitný režim, který v souladu s jídelníčkem zahrnuje bylinný čaj, vodu nebo ovocný džus ředěný vodou. Pitný režim je dětem k dispozici i během pobytu venku na zahradě a je uzpůsoben tak, aby se děti mohly samy obsluhovat.

Pobyt venku respektuje doporučenou délku 2 hodin dopoledne a též odpoledne s přihlédnutím k počasí a ke kvalitě ovzduší.

Ve všech třídách respektují učitelky individuální potřebu spánku. Po krátkém odpočinku v herně při pohádce se některé děti (dle dohody s rodiči) věnují klidným činnostem ve třídě, zatímco ostatní spí.

V denním programu je respektována individuální potřeba aktivity, spánku a odpočinku jednotlivých dětí.

Návrhy na další období:

- dalším vzděláváním zaměstnanců ŠJ přispívat k inovaci jídelního lístku
- u všech zaměstnanců podporovat zdravý životní styl a jít tak příkladem nejen dětem, ale i jejich rodinám

3.3 Psychosociální podmínky

Aby se děti mohly cítit v naší škole bezpečně, snažíme se především o to, aby učitelka, která na děti působí, byla sama v psychické pohodě. To řešíme partnerskými vztahy mezi zaměstnanci a

vzájemným respektem a úctou. Stejný přístup se nám daří budovat i v rámci vztahů mezi zaměstnanci a rodiči dětí.

Děti nejsou neúměrně zatěžovány, či neurotizovány spěchem a chvatem. Všechny děti mají rovnocenné postavení. Třída je pro děti kamarádkým společenstvím, v němž jsou rády a společně si vytváří pravidla soužití.

Snažíme se porozumět motivům a příčinám chování dítěte, spolu s dítětem hledáme řešení tak, aby pocítilo a uvědomilo si následky svého chování. Děti oceňujeme, jednáme s nimi empaticky a jako se sobě rovným.

Nově příchozí děti mají možnost adaptace za přítomnosti rodiče.

V dostatečném časovém předstihu s rodiči konzultujeme možnost odkladu školní docházky u dětí, které podle našeho názoru nedosáhly školní zralosti. Informujeme rodiče o odborných pracovištích, které jim mohou poskytnout podporu při vzdělávacích nebo výchovných obtížích.

Návrhy na další období:

- uvítaly bychom snížení počtu dětí ve třídách a tím docílily zlepšení psychosociálních podmínek.
- na začátku školního roku společně s dětmi nastavit ve třídách pravidla
- další vzdělávání pedagogů v této oblasti.

3.4 Organizace chodu

Organizace mateřské školy se řídí platnými řády (školní řád, organizační řád, řád pro provoz školní zahrady, provozní řád aj.), které jsou umístěny na veřejně přístupném místě v mateřské škole.

S organizací provozu mateřské školy se veřejnost může též seznámit prostřednictvím webových stránek (<http://ms70.plzen.cz>) a úřední desky umístěné u vchodu do areálu školy.

Umožňujeme rodičům příchod do MŠ a odchod z MŠ podle potřeb dítěte a podmínek rodičů. Upozorňujeme rodiče na psychickou náročnost nástupu dítěte do MŠ a na nutnost pozvolné adaptace dítěte za přítomnosti rodiče nebo jiné blízké osoby. Děti si mohou z domova přinést oblíbenou hračku a mít ji podle potřeby u sebe.

Vzhledem k dětské potřebě jistoty a řádu je naším cílem uspořádání dne tak, aby dítě mělo pocit jistoty, ale také aby byl denní řád dostatečně pružný a umožňoval reagovat na individuální možnosti dětí. Největší prostor se snažíme vytvářet pro hru dětí a jejich volný pohyb, včetně pobytu dětí venku. Ten je realizován v minimálním rozsahu dvou hodin v dopoledních hodinách i v mírném dešti, za příznivého počasí i v odpoledních hodinách.

Do denního programu jsou pravidelně (několikrát v týdnu) zařazovány řízené zdravotně preventivní pohybové aktivity.

Počet spontánních a řízených aktivit je v denním programu vyvážený. Součástí běžného života v MŠ je i oslava narozenin, návštěva kulturních akcí a divadel, vycházky do okolí MŠ, exkurze (Dům digitálních dovedností, hasičská zbrojnice, policejní stanice, Muzeum loutek atd.) a společné akce na zahradě školy.

S dětmi společně tvoříme smysluplná pravidla soužití v MŠ, zajišťujeme bezpečnost, nabízíme přiměřené množství zájmových aktivit, respektujeme individuální tempo jednotlivých dětí a umožňujeme jim dokončit činnost, včas je na ukončení činností upozorňujeme.

Při vybavení tříd učitelky dbají na to, aby děti měly možnost uchýlit se do klidného odpočinkového koutku a neúčastnit se společných činností.

Stejně tak dbají i na soukromí při osobní hygieně dětí.

Při plánování činností vycházíme ze zájmu a potřeb dětí a při jejich realizaci vytváříme vhodné materiální podmínky.

V žádném případě nejsou překračovány stanovené počty dětí ve třídě.

Návrhy na další období:

- vyhýbat se manipulaci s dětmi, i pozitivní (paušální pochvaly). Působit na dítě tak, aby si uvědomilo následky svého chování.
- vyšší počty dětí a velký věkový rozdíl ve třídě kompenzovat dělením na menší skupiny, zajistit co možná největší překrývání učitelek ve třídě

3.5 Řízení mateřské školy

Ředitelka dává učitelkám velký prostor pro jejich vlastní tvůrčí přístup k práci a k dětem. Při vedení zaměstnanců vytváří ovzduší vzájemné důvěry a tolerance, zapojuje spolupracovníky do řízení mateřské školy, ponechává jim dostatek pravomocí a respektuje jejich názor. Podporuje a motivuje spoluúčast všech členů týmu na rozhodování a společném zpracování ŠVP, zaměstnanci znají své kompetence, práva i povinnosti.

Svým stylem řízení pomáhá tvořit prostředí důvěry, bezpečí a respektu. Podává všem pravdivé informace. Každý zaměstnanec má určenou oblast, o kterou se stará a je za ni také zodpovědný. Zaměstnanci v náročných situacích ochotně nabízejí své síly. Jsou vytvořeny podmínky pro vzdělávání všech zaměstnanců.

Ředitelka vypracovává školní vzdělávací program ve spolupráci s ostatními kolegyněmi, snaží se zapojit i rodiče (vždy na konci školního roku).

Kontrolní a evaluační činnosti zahrnují všechny stránky chodu mateřské školy a z jejich výsledků jsou vyvozovány závěry pro další práci.

Mateřská škola spolupracuje se zřizovatelem a dalšími orgány státní správy a samosprávy, s 15. a 33.ZŠ a s odborníky poskytujícími pomoc zejména při řešení individuálních výchovných a vzdělávacích problémů dětí. Dále spolupracuje s řadou dalších organizací a je zapojena do různých projektů.

V první řadě spolupracujeme s 15. a 33. ZŠ Plzeň, kde využíváme dopravní hřiště.

Paní učitelky ze 33. ZŠ Plzeň pro nás připravují zajímavé akce v průběhu roku. Na jejich organizaci se vedle pedagogů podílejí i žáci z vyšších ročníků. Učitelky u nás ve školce pořádají besedy pro rodiče předškoláků ohledně školní zralosti a připravenosti.

15. ZŠ Plzeň často zve děti z MŠ na návštěvu k nim do školy, kde pro ně připravují různé programy – koncerty, sportovní dopoledne, prohlídku školy aj.

Úzce spolupracujeme s PPP v Plzni při tvorbě individuálních plánů pro děti se specifickými potřebami nebo s OŠD.

Dále spolupracujeme se SOUE v Plzni, kam naši předškoláci chodí do pracovních dílen v rámci dohody o vzájemné spolupráci na projektu pro předškolní děti – práce se dřevem.

Další spolupráce:

- Lions Club Plzeň – měření zraku dětí v projektu Lví očko
- městská a státní policie, která pro nás zajišťuje zajímavé akce (např. ukázka výcviku policejních psů, skákací hrad na různých akcích, besedy pro děti, policejní auto při společných akcích na zahradě MŠ aj.)
- městská knihovna
- Recyklohraní, o.p.s. – zapojení do projektu Recyklohraní aneb Uklidíme si svět
- Česká obec sokolská – zapojení do projektu Svět nekončí za vrátky, cvičíme se zvířátky
- Rodiče vítání EDU, o.p.s. – projekt spolupráce s rodiči, škola otevřená rodičům
- EDULAB – projekt digitalizace škol, přístup k digitálním vzdělávacím materiálům a školením pro učitelky zdarma
- Wattsenglish – proškolení učitelek, metodická podpora, škola organizovala též školení pro ostatní učitelky z Plzně a okolí, učebnice
- Viktoria Plzeň – vyhledávání talentů trenéry
- SIT Plzeň – správa webových stránek, školení a celková podpora školy

- LF Plzeň – prevence zubního kazu u dětí
- Hasičský záchranný sbor – akce pro rodiče a děti

Škola je zapojena do těchto projektů:

Rodiče vítáni – program podporující spolupráci s rodiči

Smart Plzeňáčci – projekt podporuje pedagogy tak, aby s využitím mentorů a odborných garantů zvyšovali kvalitu vzdělávání předškolních dětí především v oblastech logického myšlení, základů algoritmizace a podporovali rozvoj pregramotností a školní zralosti dětí.

ŠABLONY III PRO 70. MŠ PLZEŇ -projekt je spolufinancován Evropskou unií a je zaměřen na personální podporu a projektové dny pro děti. Ve školním roce 2021/2022 proběhnou dva projektové dny.

Edulab – program digitalizace škol, realizátorem programu je nezisková organizace EDUkační LABoratoř

Talentovaní.cz - jedná se o systém podpory nadání, jehož cílem je maximální rozvoj a plné využití potenciálu všech žáků včetně rozvoje jejich tvořivosti, a to již od předškolního věku. Tato podpora má

být dlouhodobá a systematická a má zahrnovat oblasti formálního, zájmového i neformálního vzdělávání

Svět nekončí za vrátky, cvičíme se zvířátky - Česká obec sokolská je autorem tohoto celoročního projektu, který má za účel rozvoj pohybu u předškolních dětí

Recyklohraní - aneb Uklidíme si svět je projekt, v jehož rámci se děti ve školách a školkách učí nejen baterie třídit, ale také je lépe využívat, aby nám déle sloužily

Zdravá školní jídelna – projekt na podporu pestré, vyvážené a chutné stravy ve školních jídelnách

Solme s rozumem – projekt pro školní jídelny.

Návrhy na zlepšení řízení mateřské školy:

-aktivně vyhledávat další projekty

-rozšiřovat spolupráci se ZŠ

-získat další partnery pro spolupráci se školou

3.6 Personální a pedagogické zajištění

Vzdělávání a výchova dětí je zajištěna pedagogickými a provozními zaměstnanci v odpovídajícím počtu. Pracovní doby pedagogických zaměstnanců se maximálně překrývá tak, aby bylo možné věnovat se dětem individuálně nebo ve skupinách. Pedagogové mají předepsanou kvalifikaci nebo si ji doplňují. Samozřejmostí je další vzdělávání pedagogických i provozních zaměstnanců, na které klade vedení školy značný důraz. Škola využívá různých dotačních programů k posílení v personální oblasti (školní asistentka, učitelka). Pracovní kolektiv je stabilizovaný a pracuje na základě dohodnutých pravidel.

Návrhy na další období:

- doplnění vzdělání, další studium
- využívat v praxi poznatky z dalšího vzdělávání

3.7 Spoluúčast rodičů

Rodiče chápeme jako své nejdůležitější partnery a spolupráce s nimi je pro nás nesmírně důležitá. Snažíme se, aby měli rodiče možnost zasahovat do dění školky, dle svého zájmu denně vstupovat do her svých dětí a spoluúčastnit se na tvorbě ŠVP, TVP a akcí pořádaných školou.

Pro bezproblémový nástup dítěte do MŠ rodičům umožňujeme pobývat se svým dítětem v prostředí MŠ (adaptační program).

S učitelkou si mohou vyměňovat informace o dětech a společně se zamýšlet nad výchovou. Delší rozhovor si předem dohodnou tak, aby učitelka neměla přímou práci s dětmi. Výsledkem je společné jednotné působení na dítě. Pedagogové chrání soukromí rodiny a zachovávají diskretnost v jejich svěřených vnitřních záležitostech.

Budujeme s rodiči partnerské vztahy, které utužujeme na četných akcích pro rodiče s dětmi. Rodiče jsou pravidelně předem informováni o akcích a o veškerém dění v mateřské škole. Důležitým zdrojem informací jsou třídní schůzky, webové stránky, nástěnky v šatnách dětí, informační emaily rodičům, a především osobní rozhovory s rodiči.

Zaměstnanci školy chrání soukromí rodiny a zachovávají diskretnost v jejich svěřených vnitřních záležitostech. Jednají s vědomím, že pracují s důvěrnými informacemi.

Návrhy na další období:

- průběžně upevňovat spolupráci rodičů s pedagogy při neformálním setkání na zahradních akcích.
- nabízet rodičům odbornou literaturu k zapůjčení.
- zjišťovat představy rodičů o vzdělávání a chodu školy prostřednictvím dotazníku.

3.8 Podmínky pro vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami

Před nástupem dítěte se speciálními vzdělávacími potřebami škola vždy připraví vhodné podmínky pro jeho vzdělávání. Může se jednat třeba i o speciální stravovací návyky, které se oznámí personálu školní jídelny a zajištění vhodné stravy pro dítě. Třída se vždy uzpůsobí tak, aby vyhovovala specifickým potřebám integrovaného dítěte. Každé dítě se speciálními vzdělávacími potřebami má svůj vlastní plán pedagogické podpory, který vypracovává třídní učitelka ve spolupráci se SPC nebo je vyhotoven pracovníkem SPC a třídní učitelka se jím řídí. To vše záleží na stupni podpůrného opatření. Veškeré vzdělávání dítěte se speciálními vzdělávacími potřebami probíhá za spolupráce rodičů, SPC a dalších odborníků – například pediatrů, logopedů aj. Formy a metody práce s dítětem se SVP musí být zvoleny individuálně a na základě zvláštností a specifik dítěte a jeho znevýhodnění. Konkrétněji je rozepsáno vždy v IVP.

Návrhy na další období:

- v případě potřeby proškolit další pedagogy v oblasti vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami
- proškolit pedagogy v jazykové přípravě dětí s nedostatečnou znalostí českého jazyka
- rozvíjet další spolupráci s odborníky, se SPS a PPP.
- zajistit co možná největší překrývání učitelek ve třídě s dětmi se SPV

3.9 Podmínky vzdělávání dětí nadaných

Pokud je u dítěte v některé oblasti objeveno nadání, je nezbytné, aby byla dítěti nabídnuta širší nabídka činností, které jeho nadání budou rozvíjet. Aby však nabídka nebyla nahodilá a nesystematická, vypracováváme si pro mimořádně nadané děti IVP. Pomocí IVP se nadané děti snažíme rozvíjet globálně, nikoli speciálně. Metody, které používáme, rozšiřují a obohacují znalosti a dovednosti, které děti mohou později využít v každém druhu nadání. Chceme rozvíjet nejen jeho nadání, ale i jeho slabiny.

Při práci s mimořádně nadanými dětmi dbáme především na uplatňování neautoritativní komunikace, vytváření prostoru pro prezentaci výkonů a názorů dítěte a výběr úkolů s možností variace obtížnosti.

Návrhy na další období:

-zapojení do projektu MENSY.

-proškolení dalších pedagogů v této oblasti.

3.10 Podmínky vzdělávání dětí od dvou do tří let

I. PODMÍNKY VZDĚLÁVÁNÍ

Pro zajištění podmínek vzdělávání dětí ve věku od 2 do 3 let bylo nutné provést aktualizaci vnitřních předpisů (provozní řád, provozní řád školní zahrady, školní řád, školní vzdělávací program).

1. Materiální (věcné) podmínky

Od 1. 9. 2017 byla zřízena třída pro děti ve věku 2-3 roky s využitím nového zaměstnance chůvy a nižším počtem dětí ve třídě. Pokud nebude kapacita třídy postačovat, budou nejstarší děti z této věkové skupiny umístěny do věkově smíšené třídy. Ve třídě, kde se vzdělávají děti 2- 3 leté je rozšířen sortiment vhodného vybavení (hraček, pomůcek, náčiní atp.) tak, aby odpovídalo této věkové skupině. Učitelka posoudí vhodnost hraček a didaktických pomůcek tak, aby nebylo možné malé části spolknout nebo vdechnout. Pokud neodpovídají, musí být umístěny z dosahu těchto dětí.

Ve třídách je umístěn vhodný nábytek dle vyhlášky č. 410/2005 Sb.

Na vhodném místě učitelky využívají skříň pro ukládání individuálních hygienických potřeb dětí (pleny, vlhčené ubrousky atp.)

Na školní zahradě učitelky využívají pouze odpovídající zahradní vybavení této věkové kategorii.

2. Hygienické podmínky

Vybavení je doplněno nočníky, přebalovacím pultem a krytým nášlapným košem na použité pleny. Činnosti spojené s dezinfekcí nočníků a nakládání s použitými plenami je upraveno v provozním řádu MŠ. Zákonní zástupci jsou povinni vybavit dítě hygienickými potřebami a náhradním oblečením v dostatečné míře (upravuje školní řád).

3. Životaspráva, stravování

Děti mladší 3 let jsou zařazovány do skupiny strážníků 3-6 let uvedené ve vyhlášce č.107/2005 o školním stravování. Ve třídě dvouletých dětí je upraven denní režim s ohledem na individuální

potřebu aktivity a odpočinku. Z tohoto důvodu je určen výdej obědů od 11.15 hodin (upraveno v provozním řádu ŠJ).

4. Psychosociální podmínky

Mateřská škola vytvoří takové podmínky, aby se dítě v ní cítilo bezpečně, jistě a spokojeně (umožněno používání specifických osobních pomůcek – hračka, polštářek atp.). Zásadní je budování vztahů a spolupráce s rodinou. Dítěti učitelka zajistí dostatek času na realizaci činností, stravování, odpočinku. Činnosti realizuje v menších skupinkách či individuálně, používá srozumitelná a jednoduchá pravidla a řád, určující mantinely jeho chování.

5. Personální podmínky

Ve třídách, kde se vzdělávají děti 2-3 leté bude upraven provoz tak, aby bylo možné co největší souběžné působení obou učitelek a pomoci chůvy.

6. Odborná kvalifikace učitelky mateřské školy

Učitelky mateřské školy splňují kvalifikaci pro vzdělávání dětí od 2 let a dané problematice se dále věnují v rámci dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků.

7. Organizace vzdělávání

Dětem je umožněn individuálně přizpůsobený adaptační režim a dostatek času na veškeré aktivity včetně převlékání a stravování.

8. Bezpečnostní podmínky

Ve třídě, kde jsou zařazeny děti mladší 3 let je při pobytu mimo areál mateřské školy na jednu učitelku stanoven počet dětí nejvýše 12.

S účinností od 1. 9. 2020 je v §5 odst. 6 vyhlášky o předškolním vzdělávání uvedeno, že ve třídě, kde se vzdělávají pouze děti ve věku od 2 do 3 let, nebo kde jsou 4 a více těchto dětí, vykonává tuto činnost souběžně s učitelkou nepedagogický pracovník.

Z hlediska stavebních podmínek vyhláška č. 268/2009 Sb., nerozlišuje budovy škol podle věku dětí, které se v nich budou vzdělávat.

Z hlediska prostorových podmínek škola a třídy vyhovují vyhlášce č.410/2005 Sb.

Z hlediska podmínek požární bezpečnosti mateřská škola splňuje a upravuje v dokumentaci týkající se PO.

II. OBSAH VZDĚLÁVÁNÍ

Pro úspěšné vzdělávání dětí od 2 let je nutné si uvědomit specifika související s úrovní motoriky, jazykového, psychického vývoje dítěte, brát ohled na jiné tempo rozvoje prosociálních vztahů mezi dětmi. Dvouleté dítě je egocentrické, projevuje velkou touhu po poznání, experimentuje, objevuje. Vymezuje se vůči ostatním, osamostatňuje se. Neorientuje se v prostoru a čase, žije tady a teď. Dvouleté dítě má velkou potřebu aktivního pohybu a zároveň potřebuje častější odpočinek nejen po stránce fyzické, ale i psychické. Rozdíly v psychomotorickém vývoji jednotlivých dětí mohou být velmi výrazné. Proto je již zde nutné sledovat pokroky konkrétního dítěte a neprovádět vzájemné srovnávání dětí.

Plánování a realizace konkrétních vzdělávacích činností musí být přizpůsobeno možnostem a schopnostem dětí. Podle toho učitel volí metody a formy práce s dětmi. Děti se nejvíce učí nápodobou, situačním učením, často vyžadují opakování činností, potřebují pravidelné rituály. Zpravidla se děti mladší 3 let nedokážou delší dobu soustředit, pozornost udrží jen velmi krátkou dobu. Tomu je třeba přizpůsobit činnosti, průběžně je střídat, sladit spontánní s řízenými. Největší prostor musí být ponechán volné hře a pohybovým aktivitám.

Vzhledem k nízkému věku dětí je spolupráce s jejich zákonnými zástupci naprosto zásadní.

V mateřské škole je určena jedna učitelka, která se bude o problematiku vzdělávání dětí ve věku od 2 do 3 let více zajímat (spolupráce s odborníky, organizacemi poskytujícími aktivity pro děti, další vzdělávání pedagogů atp.) a své poznatky bude přenášet na ostatní pedagogy.

Návrhy na zlepšení:

- vybavení školní zahrady dalšími prvky pro dvouleté děti.
- další vzdělávání učitelek pro tuto věkovou skupinu.
- zakoupit odbornou literaturu.

4 Organizace vzdělávání

Mateřská škola má 5 tříd. Čtyři třídy věkově heterogenní a pátá třída určená pro nejmladší děti. Ve všech třídách pracují učitelky dle Třídního vzdělávacího programu zpracovaného na základě Školního vzdělávacího programu. Ve třídě nejmladších dětí pracuje společně s učitelkami ještě školní asistentka. Ve třídách je pracovní doba učitelek je rozvržena tak, aby se maximálně překrývaly. Učitelky se překrývají v době od 8.30 – 11.20 hodin a mohou tedy společně realizovat řízenou činnost s dětmi a pobyt venku.

Zápis dětí do mateřské školy probíhá elektronicky pro všechny školy v Plzni na <https://mszapis.plzen-edu.cz>. Kritéria pro přijetí dítěte do mateřské školy jsou každoročně k dispozici na těchto stránkách a též na webových stránkách mateřské školy. Vyvěšena jsou též na úřední desce školy, která je umístěna na veřejně přístupném místě u vchodu do areálu školy. Každý rok se mohou změnit. O termínech zápisu v květnu je veřejnost informována prostřednictvím webových stránek školy, webu magistrátu města Plzně, plakáty, úřední deskou a v tisku.

Povinné předškolní vzdělávání se týká dětí, které od počátku roku, který následuje po dni, kdy dítě dosáhne pátého roku věku, do zahájení povinné školní docházky. Má formu pravidelné školní docházky v pracovních dnech v rozsahu 4 hodin, stanových ve školním řádu. Povinnost není dána v období prázdnin. Dítě má právo vzdělávat se po celou dobu provozu mateřské školy. Pokud se dítě nemůže vzdělávání zúčastnit, zákonný zástupce je povinen dítě náležitě omluvit na formuláři, který je k dispozici v šatnách dětí nebo ke stažení na webových stránkách školy.

Povinné předškolní vzdělávání lze plnit i formou individuálního vzdělávání. K **individuálnímu vzdělávání** se přihlásí na základě žádosti podané při zápisu do mateřské školy. Na základě vydaného rozhodnutí o individuálním vzdělávání dohodne ředitelka školy s rodiči pravidla realizace tohoto vzdělávání. Zpravidla se jedná ze strany rodičů o shromažďování portfolia dítěte a plnění úkolů dle ŠVP v domácím prostředí nebo v jiném zařízení pro děti. Nejpozději po třech měsících od zahájení individuálního vzdělávání ředitelka školy vyzve rodiče, aby se s dítětem dostavili do školy k ověření očekávaných výstupů. Ověřování bude probíhat formou rozhovoru s dítětem, formou didaktických her a pracovních listů. Z této schůzky je pořízen zápis, který mimo jiné obsahuje doporučení pro další období.

Distanční vzdělávání

Škola poskytuje vzdělávání distančním způsobem, pokud je v důsledku krizových nebo mimořádných opatření nebo z důvodu nařízení karantény znemožněna osobní přítomnost v mateřské škole dětem, pro které je předškolní vzdělávání povinné. Vzdělávání bude probíhat dle ŠVP a TVP.

5 Charakteristika vzdělávacího programu

5.1 Zaměření školy

Po několika letech jsme se jako kolektiv shodli na tom, že bychom potřebovali změnu, která by nás opět přivedla k jinému pohledu na předškolní vzdělávání a přinesla s sebou třeba i jiné metody a formy práce, abychom neusnuli takřkajíc na vavřínech. Rozhodli jsme se proto opustit síť Škol podporujících zdraví a svůj nový ŠVP zpracovat podle našich vlastních myšlenek tak, aby vycházel z RVP PV.

Samozřejmě Program podpory zdraví nás nesmírně obohatil a některé principy bychom si i nadále chtěli v naší škole ponechat. Především se jedná o **respekt k přirozeným lidským potřebám** jednotlivce v celku společnosti a světa. Uvědomujeme si, že bez naplnění základních lidských potřeb se lidská bytost nemůže dále rozvíjet a že naplňování lidských potřeb se uskutečňuje od těch nejzákladnějších až po ty složitější. Děti proto samy bez svolení chodí na toaletu, určují si velikost porce, potřebu spánku aj.

Dalším principem, který bychom si chtěli zachovat z minulých let, je **rozvíjení komunikace a spolupráce**. Jsou to stěžejní dovednosti, jejichž prostřednictvím dokáže škola uspokojovat potřeby jednotlivce v kontextu společnosti a světa a současně děti efektivněji vzdělávat. Vzhledem k potřebám společnosti, ve které děti žijí, je nezbytné, aby se již v takto brzkém věku naučily spolupracovat. To se snažíme realizovat pomocí kooperativního učení, které často zařazujeme do činností v MŠ. Využíváme pozitivní komunikace s dětmi, projevujeme empatii, snažíme se vyvarovat trestů, pochval a odměn, nahrazujeme je věcnou zpětnou vazbou.

Školní vzdělávací program je dokument otevřený, umožňuje pedagogům pracovat samostatně a tvořivě. Lze realizovat vlastní nápady a zkušenosti. Plán lze doplňovat a dotvářet, a to zejména na základě evaluační činnosti.

5.2 Dlouhodobé cíle vzdělávacího programu

Při tvorbě školního vzdělávacího programu jsme vyšli ze závěrů a analýzy předchozího Kurikula podpory zdraví.

Od popisu silných a slabých stránek se odvíjí dlouhodobé cíle vzdělávacího programu:

- Respektovat individuální potřeby dítěte a prostřednictvím různých metod a forem práce dětem vytvářet pocit pohody, souladu a harmonie. Chceme, aby děti v průběhu předškolního vzdělávání dosáhly takových návyků, dovedností a postojů, které by jim umožnily dobrý start do další etapy jejich života.

- Rozvoj a podpora vztahů mezi dětmi a dospělými, podpora prosociálního chování.
- Rozvoj fyzické zdatnosti, podpora pohybových dovedností a kompetence chránit si své zdraví.
- Posilování vztahu k přírodě, poznávání přírodních zákonitostí a ochrana životního prostředí
- Sounáležitost s obcí, s lidmi, s kulturním životem a tradicemi naší obce a aktivní účast na nich.

5.3 Metody a formy vzdělávání

Formy vzdělávání:

V naší škole používáme všechny formy práce s dětmi – individuální, skupinové, frontální, kooperativní a projektové. Vzhledem k vyššímu počtu dětí ve třídách, **individuální formu** práce s dětmi provádíme převážně během ranních činností nebo v odpoledních hodinách, kdy je počet dětí nižší a v době překrývání učitelek.

Metody vzdělávání:

Metody: Do činností pravidelně zapojujeme **prožitkové a kooperativní učení**. Kooperativní učení je skvělým pomocníkem při formování a využití interpersonálních a skupinových dovedností, které se utvářejí od vzájemné důvěry až po řešení konfliktů konstruktivním způsobem. Po dokončení činnosti je pro nás důležitá reflexe, která zajišťuje zpětnou vazbu pro všechny členy skupiny a zaručuje tím efektivitu práce.

Frontální formu učení v naší škole využíváme také, ale jen ve spolupráci s **aktivizujícími metodami** výuky tak, abychom se co nejvíce vyvarovali slovním metodám, jako je přednáška a vysvětlování. Naší prioritou je u dětí probudit chuť objevovat a zkoumat, nechceme dětem předávat „hotové informace“.

Věříme, že významným pomocníkem při rozvoji dítěte, jeho učení a poznání je **situační učení**. Podle Maňáka a Švece (2003, s. 119) se situační metody „vztahují na širší zázemí problému, na reálné případy ze života, které představují specifické, obtížné jevy vyvolávající potřebu vypořádat se s nimi, vyžadující angažované úsilí a rozhodování“. Poradit si v reálných životních situacích je podle nás základním stavebním kamenem, bez kterého se člověk může jen těžce posouvat dál.

Nejpodstatnější a nejdůležitější metodou však vždy byla, je a bude **hra**. **Spontánní hra** je z hlediska potřeb dětí jejich nejdůležitější činností. Při této hře pozorujeme a poznáváme děti, vyhodnocujeme závěry pro další práci. Podporujeme spontánní učení ve vzniklých situacích.

Snažíme se o vyvážený poměr spontánních a řízených činností v denním programu, a to včetně aktivit, které mateřská škola organizuje nad rámec běžného programu. **Řízená hra** má výchovný záměr, učitelka je v roli iniciátora, facilitátora. Ve třídách je dostatek pomůcek, materiálu, funkčních a podnětných hraček. Jsou uloženy tak, aby je děti měly v dohledu a dosahu. Respektujeme vývojové zvláštnosti jednotlivých dětí, dáváme jim možnost hrát si tak, jak to odpovídá stupni jejich zralosti. Do hry vstupujeme jako partneři a s dostatečným předstihem je upozorňujeme, že bude potřeba hru ukončit a přerušit. Sledujeme dodržování dohodnutých pravidel. Třídy jsou vybaveny hracími kouty, v nich děti zpravidla rozvíjí určitý druh her. Děti si mohou nedokončené činnosti ponechat do druhého dne, aby pak mohly ve hře pokračovat. Herní výtvary si vystavují na určeném místě, kde si je také mohou prohlédnout rodiče.

Aktivity řízené : Didakticky zacílená činnost probíhá individuálně, po menších skupinkách nebo frontálně a je v ní zastoupeno spontánní i záměrné učení.

Komunitní kruh: využíváme při menším počtu dětí. Metoda komunikace, kdy mají všechny děti možnost vyjádřit se k danému problému, všichni mají stejná práva, dodržují stejná pravidla a respektují se navzájem.

Učitelka je průvodcem na cestě za poznáním, probouzí v dětech zájem učit se, posiluje poznávání, radost z objevování a zkoumání, připravuje prostředí a nabízí dětem příležitost k učení.

5.4 Zajištění vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami a dětí nadaných

Pravidla a průběh tvorby, realizace a vyhodnocení PLPP:

Vzdělávání těchto dětí upravuje vyhláška MŠMT 27/2016. Učitelka si v rámci hodnocení vzdělávacích pokroků dítěte, prováděných ve třídách, všímá zvláštností ve vývoji dítěte. Na základě tohoto zjištění diagnostikuje **dítě s potřebou podpůrných opatření**. Ta se poskytují v pěti stupních. Stupeň podpory se řídí doporučením školského poradenského zařízení. Vzdělávací obsah konzultujeme s odborníky a přizpůsobujeme ho možnostem a potřebám jednotlivých dětí. Podpůrná opatření prvního stupně se realizují v rámci školy bez doporučení ŠPZ i bez informovaného souhlasu zákonného zástupce. To nezakládá důvod zástupce neinformovat, naopak vzájemná spolupráce je jedním z prostředků, jak dosáhnout zlepšení. Škola zpracuje plán pedagogické podpory tam, kde nestačí zohlednění vzdělávacích potřeb dítěte. Plán pedagogické podpory shrnuje popis důvodů, proč je vypracován, stanoví cíle a opatření, která mají vést k nápravě. Po třech měsících se vyhodnocuje působení podpůrných opatření a v případě, že

nepostačují, doporučí ředitelka návštěvu ŠPZ k posouzení speciálních vzdělávacích potřeb dítěte.

Pravidla a průběh tvorby, realizace a vyhodnocení IVP:

Podpůrná opatření druhého až pátého stupně se uplatňují na doporučení ŠPZ a s informovaným souhlasem zákonného zástupce. K návštěvě poradenského zařízení dojde po uvážení zákonného zástupce po doporučení ředitelky nebo OSPOD. Poskytování podpůrných opatření zahájí škola po doporučení ŠPZ a získání informovaného souhlasu zákonného zástupce. Do měsíce škola zpracuje individuální vzdělávací plán, který může být podle potřeby doplňován a upravován. Ve spolupráci se ŠPZ a zákonným zástupcem se funkčnost plánu vyhodnocuje nejméně jednou ročně. Mateřská škola používá k tvorbě PLPP a IVP formuláře schválené MŠMT. **Vzdělávání nadaných dětí.** Za nadané dítě je považováno dítě, které při odpovídající podpoře ve srovnání s ostatními vrstevníky vykazuje vysokou úroveň v oblasti pohybových, manuálních, výtvarných, uměleckých, sociálních nebo rozumových schopností. Potvrzení takových schopností provádí ŠPZ ve spolupráci se školou. Škola pak na základě doporučení ŠPZ zpracuje individuální plán a pracuje podle něj s dítětem. Škola v souladu se zákonem může doporučit vyšetření v poradenském zařízení umožňující předčasný nástup do ZŠ.

Zodpovědné osoby:

Koordinátorem péče o děti se SVP je ředitelka školy a je nápomocna ostatním učitelkám. K realizaci PLPP a IVT využívají učitelky specifických postupů a metod, v závislosti na handicapu dítěte. Pracují s dítětem individuálně, při společných činnostech dítě zohledňují, upravují očekávané výstupy vzdělávání tak, aby mu umožnily prožívat úspěch a radost z poznávání. Hlavní metodou hodnocení je systematické sledování pokroků, portfolio dítěte, vlastní poznámky, zaznamenávání pokroků do hodnotících listů. Hodnocení má vždy písemnou podobu.

5.5 Zajištění průběhu vzdělávání dětí od dvou do tří let

Vzdělávání dvouletých dětí má svá specifika, a proto se naše škola snaží o to, aby byly v co nejvyšší míře respektovány vývojové potřeby těchto dětí.

Soustředíme se především na:

- úzkou spolupráci s rodinou a adaptační proces.
- stimulaci motorických dovedností, uspokojení potřeby pohybové aktivity.

- podporu rozvoje poznávacích procesů nabídkou vhodných hraček, vkládaček, jednoduchých stavebnic s velkými díly, zvukových hraček atp.
- rozvoj komunikace – rozvoj řeči a slovní zásoby – říkanky spojené s rytmičností a pohybem, dětská leporela atp.
- učení nápodobou – u dítěte převažuje volná hra, prostor pro pohybové aktivity, prostor pro zkoumání, objevování, experimentování a tomu přizpůsobené hry, hračky, materiály.
- osamostatňování – schopnost ovládat vyměšování (nočníky, přebalovací pult).
- dostatek času na sebeobsahu – podpora, povzbuzení, dopomoc.
- úpravu materiálních a psychosociálních podmínek – bezpečný prostor ve třídě i na zahradě, případná úprava režimu dne.
- optimální využívání úvazku pedagogických pracovníků a chůvy.

5.6 Zajištění průběhu vzdělávání dětí s nedostatečnou znalostí českého jazyka

Cílem poskytované jazykové přípravy dětí s nedostatečnou znalostí českého jazyka je, aby při přechodu na základní školu měly takové jazykové a sociokulturní kompetence v českém jazyce, které jim umožní se zapojit do výuky v základní škole a dosáhnout školního úspěchu.

Pedagogové mateřské školy poskytují dětem-cizincům a dětem, které pocházejí z jiného jazykového a kulturního prostředí potřebnou podporu při osvojování českého jazyka již od jejich nástupu do mateřské školy.

Při práci s celou třídou, ve které se vzdělávají i děti, které se český jazyk učí jako druhý jazyk, pedagogové uzpůsobují didaktické postupy a děti cíleně podporují v osvojování českého jazyka u těchto dětí.

V souladu s platnou právní úpravou v situaci, kdy v mateřské škole, budou alespoň 4 cizinci v povinném předškolním vzdělávání, bude zřízena skupina nebo skupiny pro bezplatnou jazykovou přípravu pro zajištění plynulého přechodu do základního vzdělávání. Vzdělávání ve skupině pro jazykovou přípravu bude rozděleno do dvou nebo více bloků v průběhu týdne.

Na základě posouzení potřeby jazykové podpory mohou být zařazeny do skupiny pro jazykovou přípravu rovněž jiné děti, než jsou cizinci v povinném předškolním vzdělávání, pokud to není na újmu kvality jazykové přípravy.

6 Vzdělávací obsah

6.1 Integrované bloky

6.1.1 Seznamte se, skřítek Waltřík

Název integrovaného bloku	Seznamte se, skřítek Waltřík
Oblast	Dítě a svět, Dítě a společnost, Dítě a ten druhý, Dítě a jeho psychika, Dítě a jeho tělo
Charakteristika integrovaného bloku	Nástup do školky je pro mnohé děti velice stresová záležitost. Naším cílem je toto období dítěti co nejvíce zjednodušit a zpříjemnit tak, aby se do školky těšilo a cítilo se v ní jistě a bezpečně. V tomto období adaptace ve školce se navzájem poznáváme, seznamujeme, učíme se potřebným dovednostem, vytváříme rituály, pravidla a seznamujeme se s prostředím mateřské školy i s dospělými, kteří zde pracují. Děti, které do školky chodily již v předchozích letech, mají možnost uplatnit své schopnosti empatie a prosociálního chování, a naopak nové děti mohou ledacos od svých zkušených kamarádů odkoukat. V ulehčení adaptace nám pomohou různé individuální, skupinové i kolektivní hry, činnosti a rituály, během kterých děti nahlédnou do základů spolupráce, komunikace, respektu a tolerance.
Návrhy dílčích témat pro realizaci	<ul style="list-style-type: none"> • Seznamujeme se se školkou • Jak to chodí ve školce • Vytváříme pravidla • Zajímá mě, kdo jsem já a kdo jsi ty

Klíčové kompetence	Dílčí cíle	Očekávané výstupy
soustředěně pozoruje, zkoumá, objevuje, všímá si souvislostí, experimentuje a užívá při tom jednoduchých pojmů, znaků a symbolů	vytváření zdravých životních návyků a postojů jako základů zdravého životního stylu	mít povědomí o některých způsobech ochrany osobního zdraví a bezpečí a o tom, kde v případě potřeby hledat pomoc (kam se obrátit, koho přivolat, jakým způsobem apod.) zvládnout sebeobsluhu, uplatňovat základní kulturně hygienické a zdravotně preventivní

Klíčové kompetence	Dílčí cíle	Očekávané výstupy
		návyky (starat se o osobní hygienu, přijímat stravu a tekutinu, umět stolovat, postarat se o sebe a své osobní věci, oblékat se, svlékat, obouvat apod.)
	uvědomění si vlastního těla	zachovávat správné držení těla
se domlouvá gesty i slovy, rozlišuje některé symboly, rozumí jejich významu i funkci	seznamování s pravidly chování ve vztahu k druhému	navazovat kontakty s dospělým, kterému je svěřeno do péče, překonat stud, komunikovat s ním vhodným způsobem, respektovat ho
se spolupodílí na společných rozhodnutích; přijímá vyjasněné a zdůvodněné povinnosti; dodržuje dohodnutá a pochopená pravidla a přizpůsobuje se jim	poznávání pravidel společenského soužití a jejich spoluvytváření v rámci přirozeného sociokulturního prostředí, porozumění základním projevům neverbální komunikace obvyklým v tomto prostředí	utvořit si základní dětskou představu o pravidlech chování a společenských normách, co je v souladu s nimi a co proti nim a ve vývojově odpovídajících situacích se podle této představy chovat (doma, v mateřské škole i na veřejnosti)
		porozumět běžným neverbálním projevům citových prožitků a nálad druhých
se nebojí chybovat, pokud nachází pozitivní ocenění nejen za úspěch, ale také za snahu	získání relativní citové samostatnosti	uvědomovat si svou samostatnost, zaujímat vlastní názory a postoje a vyjadřovat je
spoluvytváří pravidla společného soužití mezi vrstevníky, rozumí jejich smyslu a chápe potřebu je zachovávat	seznamování s místem a prostředím, ve kterém dítě žije, a vytváření pozitivního vztahu k němu	orientovat se bezpečně ve známém prostředí i v životě tohoto prostředí (doma, v budově mateřské školy, v blízkém okolí)

6.1.2 Waltřík objevuje barevný svět

Název integrovaného bloku	Waltřík objevuje barevný svět
Oblast	Dítě a svět, Dítě a společnost, Dítě a ten druhý, Dítě a jeho psychika, Dítě a jeho tělo
Charakteristika integrovaného bloku	Druhý integrovaný blok je věnovaný převážně podzimu. Toto období přináší veliké množství námětů k činnostem inspirovanými přírodou. Nabízí se hned několik možných akcí pro rodiče s dětmi. Ať již klasická podzimní slavnost na zahradě, oslava Halloweenu, nebo průvod svatého Martina.

Název integrovaného bloku	Waltřík objevuje barevný svět
	V tomto bloku bychom se měli zaměřit na okolí a přírodu s cílem poznat, prožívat a chápat, jak to v přírodě chodí a jak spolu všechno souvisí.
Návrhy dílčích témat pro realizaci	<ul style="list-style-type: none"> • Tvoříme z barevné palety barev • Kouzlíme s podzimem • Zkoumáme počasí • Poznáváme, co se děje v přírodě • Cvičíme se zvířátky • Uspáváme přírodu

Klíčové kompetence	Dílčí cíle	Očekávané výstupy
se učí svoje činnosti a hry plánovat, organizovat, řídit a vyhodnocovat	posilování přirozených poznávacích citů (zvědavosti, zájmu, radosti z objevování apod.)	zaměřovat se na to, co je z poznávacího hlediska důležité (odhalovat podstatné znaky, vlastnosti předmětů, nacházet společné znaky, podobu a rozdíl, charakteristické rysy předmětů či jevů a vzájemné souvislosti mezi nimi) chápat prostorové pojmy (vpravo, vlevo, dole, nahoře, uprostřed, za, pod, nad, u, vedle, mezi apod.), elementární časové pojmy (teď, dnes, včera, zítra, ráno, večer, jaro, léto, podzim, zima, rok), orientovat se v prostoru i v rovině, částečně se orientovat v čase
řeší problémy, na které stačí; známé a opakující se situace se snaží řešit samostatně (na základě nápodoby či opakování), náročnější s oporou a pomocí dospělého	osvojení si věku přiměřených praktických dovedností	zvládat jednoduchou obsluhu a pracovní úkony (postarat se o hračky, pomůcky, uklidit po sobě, udržovat pořádek, zvládat jednoduché úklidové práce, práce na zahradě apod.) zacházet s běžnými předměty denní potřeby, hračkami, pomůckami, drobnými nástroji, sportovním náčiním a nářadím, výtvarnými pomůckami a materiály, jednoduchými hudebními nástroji, běžnými pracovními pomůckami

Klíčové kompetence	Dílčí cíle	Očekávané výstupy
	osvojení si elementárních poznatků, schopností a dovedností důležitých pro navazování a rozvíjení vztahů dítěte k druhým lidem	přirozeně a bez zábran komunikovat s druhým dítětem, navazovat a udržovat dětská přátelství porozumět běžným projevům vyjádření emocí a nálad
má elementární poznatky o světě lidí, kultury, přírody i techniky, který dítě obklopuje, o jeho rozmanitostech a proměnách; orientuje se v řádu a dění v prostředí, ve kterém žije	rozvoj fyzické i psychické zdatnosti	ovládat koordinaci ruky a oka, zvládat jemnou motoriku (zacházet s předměty denní potřeby, s drobnými pomůckami, s nástroji, náčiním a materiálem, zacházet s grafickým a výtvarným materiálem, např. s tužkami, barvami, nůžkami, papírem, modelovací hmotou, zacházet s jednoduchými hudebními nástroji apod.) vědomě napodobit jednoduchý pohyb podle vzoru a přizpůsobit jej podle pokynu
projevuje dětským způsobem citlivost a ohleduplnost k druhým, pomoc slabším, rozpozná nevhodné chování; vnímá nespravedlnost, ubližování, agresivitu a lhostejnost	osvojení si elementárních poznatků, schopností a dovedností důležitých pro navazování a rozvíjení vztahů dítěte k druhým lidem	přirozeně a bez zábran komunikovat s druhým dítětem, navazovat a udržovat dětská přátelství porozumět běžným projevům vyjádření emocí a nálad
	posilování prosociálního chování ve vztahu k ostatním lidem (v rodině, v mateřské škole, v dětské herní skupině apod.)	uvědomovat si svá práva ve vztahu k druhému, přiznávat stejná práva druhým a respektovat je
se dokáže ve skupině prosadit, ale i podřídit, při společných činnostech se domlouvá a spolupracuje; v běžných situacích uplatňuje základní společenské návyky a pravidla společenského styku; je schopné respektovat druhé, vyjednávat, přijímat a uzavírat kompromisy	poznávání sebe sama, rozvoj pozitivních citů ve vztahu k sobě (uvědomění si vlastní identity, získání sebevědomí, sebedůvěry, osobní spokojenosti)	ve známých a opakujících se situacích a v situacích, kterým rozumí, ovládat svoje city a přizpůsobovat jim své chování odloučit se na určitou dobu od rodičů a blízkých, být aktivní i bez jejich opory
má smysl pro povinnost ve hře, práci i učení; k úkolům a povinnostem přistupuje odpovědně; váží si práce i úsilí druhých	rozvoj schopnosti citové vztahy vytvářet, rozvíjet je a city plně prožívat	uvědomovat si příjemné a nepříjemné citové prožitky (lásku, soucítění, radost, spokojenost i strach, smutek, odmítání), rozlišovat citové projevy v důvěrném (rodinném) a cizím prostředí

Klíčové kompetence	Dílčí cíle	Očekávané výstupy
průběžně rozšiřuje svou slovní zásobu a aktivně ji používá k dokonalejší komunikaci s okolím	rozvoj komunikativních dovedností (verbálních i neverbálních) a kultivovaného projevu	prožívat radost ze zvládnutého a poznaného chápat slovní vtip a humor popsat situaci (skutečnou, podle obrázku) sledovat a vyprávět příběh, pohádku formulovat otázky, odpovídat, hodnotit slovní výkony, slovně reagovat domluvit se slovy i gesty, improvizovat vyjadřovat samostatně a smysluplně myšlenky, nápady, pocity, mínění a úsudky ve vhodně zformulovaných větách
se zajímá o druhé i o to, co se kolem děje; je otevřený aktuálnímu dění	vytváření elementárního povědomí o širším přírodním, kulturním i technickém prostředí, o jejich rozmanitosti, vývoji a neustálých proměnách	mít povědomí o širším společenském, věcném, přírodním, kulturním i technickém prostředí i jeho dění v rozsahu praktických zkušeností a dostupných praktických ukázek v okolí dítěte
se učí s chutí, pokud se mu dostává uznání a ocenění	rozvoj fyzické i psychické zdatnosti	ovládat koordinaci ruky a oka, zvládat jemnou motoriku (zacházet s předměty denní potřeby, s drobnými pomůckami, s nástroji, náčiním a materiálem, zacházet s grafickým a výtvarným materiálem, např. s tužkami, barvami, nůžkami, papírem, modelovací hmotou, zacházet s jednoduchými hudebními nástroji apod.) vědomě napodobit jednoduchý pohyb podle vzoru a přizpůsobit jej podle pokynu
má základní dětskou představu o tom, co je v souladu se základními lidskými hodnotami a normami i co je s nimi v rozporu, a snaží se podle toho chovat	rozvoj schopnosti žít ve společenství ostatních lidí (spolupracovat, spolupodílet se), přináležet k tomuto společenství (ke třídě, k rodině, k ostatním dětem) a vnímat a přijímat základní hodnoty v tomto společenství uznávané	zacházet šetrně s vlastními i cizími pomůckami, hračkami, věcmi denní potřeby, s knížkami, s penězi apod. adaptovat se na život ve škole, aktivně zvládat požadavky plynoucí z prostředí školy i jeho běžných proměn (vnímat základní pravidla jednání ve skupině, podílet se na nich a řídit se jimi,

Klíčové kompetence	Dílčí cíle	Očekávané výstupy
		<p>podřídit se rozhodnutí skupiny, přizpůsobit se společnému programu, spolupracovat, přijímat autoritu) a spoluvytvářet v tomto společenství prostředí pohody</p> <p>začlenit se do třídy a zařadit se mezi své vrstevníky, respektovat jejich rozdílné vlastnosti, schopnosti a dovednosti</p> <p>pochopit, že každý má ve společenství (v rodině, ve třídě, v herní skupině) svou roli, podle které je třeba se chovat</p>

6.1.3 Waltříkovy zimní radovánky

Název integrovaného bloku	Waltříkovy zimní radovánky
Oblast	Dítě a svět, Dítě a společnost, Dítě a ten druhý, Dítě a jeho psychika, Dítě a jeho tělo
Charakteristika integrovaného bloku	<p>Přichází zima a s ní i adventní čas. V tomto integrovaném bloku se budeme těšit na Mikuláše a jeho pomocníky. Víme, že se čertů nemusíme bát, protože jsme ve školce, kde nás paní učitelka má ráda a ochrání nás. Seznámíme se s vánočními tradicemi a prožijeme krásné pozdní odpoledne na školní zahradě při akci pro rodiče s dětmi – „Rozsvícení vánočního stromečku“.</p> <p>Po Novém roce se dozvíme mnoho zajímavého o zimním čase, o zemích věčného ledu, budeme pozorovat ptáky a divokou zvěř, stavět sněhuláky, koulovat se, bobovat.</p>
Návrhy dílčích témat pro realizaci	<ul style="list-style-type: none"> • My se čertů nebojíme, navzájem se ochráníme • Co je překvapení a radost? • Čím voní Vánoce? • Povídám, povídám pohádku • Haló, pane Karnevale, račte dále... • Zkoumáme svoje tělo, zdraví • Co se děje, když jsem nemocný?

Název integrovaného bloku	Waltříkovy zimní radovánky
	<ul style="list-style-type: none"> Poznáváme, jak kraluje zima

Klíčové kompetence	Dílčí cíle	Očekávané výstupy
uplatňuje získanou zkušenost v praktických situacích a v dalším učení	rozvoj pohybových schopností a zdokonalování dovedností v oblasti hrubé i jemné motoriky (koordinace a rozsahu pohybu, dýchání, koordinace ruky a oka apod.), ovládnutí pohybového aparátu a tělesných funkcí	ovládat dechové svalstvo, sladit pohyb se zpěvem koordinovat lokomoci a další polohy a pohyby těla, sladit pohyb s rytmem a hudbou zvládnout základní pohybové dovednosti a prostorovou orientaci, běžné způsoby pohybu v různém prostředí (zvládat překážky, házet a chytat míč, užívat různé náčiní, pohybovat se ve skupině dětí, pohybovat se na sněhu, ledu, ve vodě, v písku)
řeší problémy na základě bezprostřední zkušenosti; postupuje cestou pokusu a omylu, zkouší, experimentuje; spontánně vymýšlí nová řešení problémů a situací; hledá různé možnosti a varianty (má vlastní, originální nápady); využívá při tom dosavadní zkušenosti, fantazii a představivost	rozvoj tvořivosti (tvořivého myšlení, řešení problémů, tvořivého sebevyjádření)	zachytit a vyjádřit své prožitky (slovně, výtvarně, pomocí hudby, hudebně pohybovou či dramatickou improvizací apod.) vyjadřovat svou představivost a fantazii v tvořivých činnostech (konstruktivních, výtvarných, hudebních, pohybových či dramatických) i ve slovních výpovědích k nim
odhaduje rizika svých nápadů, jde za svým záměrem, ale také dokáže měnit cesty a přizpůsobovat se daným okolnostem	rozvoj schopnosti sebeovládání	uvědomovat si své možnosti i limity (své silné i slabé stránky) respektovat předem vyjasněná a pochopená pravidla, přijímat vyjasněné a zdůvodněné povinnosti vyvinout volní úsilí, soustředit se na činnost a její dokončení
	rozvoj schopnosti přizpůsobovat se podmínkám vnějšího prostředí i jeho změnám	porozumět, že změny jsou přirozené a samozřejmé (všechno kolem se mění, vyvíjí, pohybuje a proměňuje a že s těmito změnami je třeba v životě počítat), přizpůsobovat se běžně proměnlivým okolnostem doma i v mateřské škole

Klíčové kompetence	Dílčí cíle	Očekávané výstupy
komunikuje v běžných situacích bez zábran a ostychu s dětmi i s dospělými; chápe, že být komunikativní, vstřícný, iniciativní a aktivní je výhodou	vytváření prosociálních postojů (rozvoj sociální citlivosti, tolerance, respektu, přizpůsobivosti apod.)	<p>všímat si změn a dění v nejbližším okolí</p> <p>chápat, že všichni lidé (děti) mají stejnou hodnotu, přestože je každý jiný (jinak vypadá, jinak se chová, něco jiného umí či neumí apod.), že osobní, resp. osobnostní odlišnosti jsou přirozené</p> <p>vnímat, co si druhý přeje či potřebuje, vycházet mu vstříc (chovat se citlivě a ohleduplně k slabšímu či postiženému dítěti, mít ohled na druhého a soucítit s ním, nabídnout mu pomoc apod.)</p>
chápe, že se může o tom, co udělá, rozhodovat svobodně, ale že za svá rozhodnutí také odpovídá	rozvoj základních kulturně společenských postojů, návyků a dovedností dítěte, rozvoj schopnosti projevovat se autenticky, chovat se autonomně, prosociálně a aktivně se přizpůsobovat společenskému prostředí a zvládat jeho změny	<p>vyjednávat s dětmi i dospělými ve svém okolí, domluvit se na společném řešení (v jednoduchých situacích samostatně, jinak s pomocí)</p> <p>chovat se a jednat na základě vlastních pohnutek a zároveň s ohledem na druhé</p>
zpřesňuje si početní představy, užívá číselných a matematických pojmů, vnímá elementární matematické souvislosti	osvojení si elementárních poznatků o znakových systémech a jejich funkci (abeceda, čísla)	chápat základní číselné a matematické pojmy, elementární matematické souvislosti a podle potřeby je prakticky využívat (porovnávat, uspořádávat a třídit soubory předmětů podle určitého pravidla, orientovat se v elementárním počtu cca do šesti, chápat číselnou řadu v rozsahu první desítky, poznat více, stejně, méně, první, poslední apod.)
ovládá dovednosti předcházející čtení a psaní	rozvoj řečových schopností a jazykových dovedností receptivních (vnímání, naslouchání, porozumění) i produktivních (výslovnosti, vytváření pojmů, mluvního projevu, vyjadřování)	<p>poznat a vymyslet jednoduchá synonyma, homonyma a antonyma</p> <p>utvořit jednoduchý rým</p> <p>sluchově rozlišovat začáteční a koncové slabiky a hlásky ve slovech</p> <p>učit se nová slova a aktivně je používat (ptát se na slova, kterým nerozumí)</p> <p>porozumět slyšenému (zachytit hlavní myšlenku)</p>

Klíčové kompetence	Dílčí cíle	Očekávané výstupy
		<p>příběhu, sledovat děj a zopakovat jej ve správných větách)</p> <p>vést rozhovor (naslouchat druhým, vyčkat, až druhý dokončí myšlenku, sledovat řečníka i obsah, ptát se)</p> <p>pojmenovat většinu toho, čím je obklopeno</p> <p>správně vyslovovat, ovládat dech, tempo i intonaci řeči</p>
napodobuje modely prosociálního chování a mezilidských vztahů, které nachází ve svém okolí	seznamování se světem lidí, kultury a umění, osvojení si základních poznatků o prostředí, v němž dítě žije	uplatňovat návyky v základních formách společenského chování ve styku s dospělými i s dětmi (zdravit známé děti i dospělé, rozloučit se, poprosit, poděkovat, vzít si slovo až když druhý domluví, požádat o pomoc, vyslechnout sdělení, uposlechnout pokyn apod.)
odhaduje své síly, učí se hodnotit svoje osobní pokroky i oceňovat výkony druhých	rozvoj poznatků, schopností a dovedností umožňujících pocity, získané dojmy a prožitky vyjádřit	<p>zorganizovat hru</p> <p>přemýšlet, vést jednoduché úvahy a to, o čem přemýšlí a uvažuje, také vyjádřit</p>
rozlišuje řešení, která jsou funkční (vedoucí k cíli), a řešení, která funkční nejsou; dokáže mezi nimi volit	rozvoj základních kulturně společenských postojů, návyků a dovedností dítěte, rozvoj schopnosti projevat se autenticky, chovat se autonomně, prosociálně a aktivně se přizpůsobovat společenskému prostředí a zvládat jeho změny	<p>vyjednávat s dětmi i dospělými ve svém okolí, domluvit se na společném řešení (v jednoduchých situacích samostatně, jinak s pomocí)</p> <p>chovat se a jednat na základě vlastních pohnutek a zároveň s ohledem na druhé</p>

6.1.4 Waltřík a základy života

Název integrovaného bloku	Waltřík a základy života
Oblast	Dítě a společnost, Dítě a svět, Dítě a ten druhý, Dítě a jeho psychika, Dítě a jeho tělo
Charakteristika integrovaného bloku	Zima nám pomalu končí a příroda se probouzí. V tomto integrovaném bloku se zaměříme na všechno

Název integrovaného bloku	Waltřík a zázraky života
	živé – přírodu, zvířata, ale i lidské tělo. Budeme zkoumat a objevovat změny v přírodě, které přichází společně s jarem, pozorovat zvířata a jejich mláďata a vytvářet si elementární poznatky o lidském těle, zdraví a o tom, jak své zdraví chránit a pečovat o něj.
Návrhy dílčích témat pro realizaci	<ul style="list-style-type: none"> • Chráníme svoje zdraví, poznáváme svoje tělo • Zimo, zimo už jdi pryč! • Jaro ťuká na vrátka, probouzí se zvířátka • Sluníčko se probudilo a semínko zasadilo • Slavíme jarní svátky • Když mají maminky svátek • Co děláme na červenou, když se kolem auta ženou?

Klíčové kompetence	Dílčí cíle	Očekávané výstupy
si všímá dění i problémů v bezprostředním okolí; přirozenou motivací k řešení dalších problémů a situací je pro něj pozitivní odezva na aktivní zájem	osvojení si poznatků a dovedností potřebných k vykonávání jednoduchých činností v péči o okolí při spoluvytváření zdravého a bezpečného prostředí a k ochraně dítěte před jeho nebezpečnými vlivy	uvědomovat si nebezpečí, se kterým se může ve svém okolí setkat, a mít povědomí o tom, jak se prakticky chránit (vědět, jak se nebezpečí vyhnout, kam se v případě potřeby obrátit o pomoc)
		zvládat běžné činnosti a požadavky na dítě kladené i jednoduché praktické situace, které se doma a v mateřské škole opakují, chovat se přiměřeně a bezpečně doma i na veřejnosti (na ulici, na hřišti, v obchodě, u lékaře apod.)
	rozvoj úcty k životu ve všech jeho formách	mít povědomí o významu životního prostředí (přírody i společnosti) pro člověka, uvědomovat si, že způsobem, jakým se dítě i ostatní v jeho okolí chovají, ovlivňují vlastní zdraví i životní prostředí
		osvojit si elementární poznatky o okolním prostředí, které jsou dítěti blízké, pro ně smysluplné a přínosné, zajímavé a jemu pochopitelné a využitelné pro další učení a životní praxi

Klíčové kompetence	Dílčí cíle	Očekávané výstupy
<p>ovládá řeč, hovoří ve vhodně formulovaných větách, samostatně vyjadřuje své myšlenky, sdělení, otázky i odpovědi, rozumí slyšenému, slovně reaguje a vede smysluplný dialog</p>	<p>osvojení si některých poznatků a dovedností, které předcházejí čtení i psaní, rozvoj zájmu o psanou podobu jazyka i další formy sdělení verbální i neverbální (výtvarné, hudební, pohybové, dramatické)</p>	<p>poznat napsané své jméno poznat některá písmena a číslice, popř. slova sledovat očima zleva doprava rozlišovat některé obrazné symboly (piktogramy, orientační a dopravní značky, označení nebezpečí apod.) a porozumět jejich významu i jejich komunikativní funkci naučit se nazpaměť krátké texty, úmyslně si zapamatovat a vybavit</p>
	<p>rozvoj společenského i estetického vkusu</p>	<p>vnímat umělecké a kulturní podněty, pozorně poslouchat, sledovat se zájmem literární, dramatické či hudební představení a hodnotit svoje zážitky (říci, co bylo zajímavé, co je zaujalo)</p>
<p>si uvědomuje, že za sebe i své jednání odpovídá a nese důsledky</p>	<p>osvojení si poznatků a dovedností potřebných k vykonávání jednoduchých činností v péči o okolí při spoluvytváření zdravého a bezpečného prostředí a k ochraně dítěte před jeho nebezpečnými vlivy</p>	<p>uvědomovat si nebezpečí, se kterým se může ve svém okolí setkat, a mít povědomí o tom, jak se prakticky chránit (vědět, jak se nebezpečí vyhnout, kam se v případě potřeby obrátit o pomoc) zvládat běžné činnosti a požadavky na dítě kladené i jednoduché praktické situace, které se doma a v mateřské škole opakují, chovat se přiměřeně a bezpečně doma i na veřejnosti (na ulici, na hřišti, v obchodě, u lékaře apod.)</p>
<p>dokáže rozpoznat a využívat vlastní silné stránky, poznávat svoje slabé stránky</p>	<p>osvojení si poznatků o těle a jeho zdraví, o pohybových činnostech a jejich kvalitě</p>	<p>rozlišovat, co prospívá zdraví a co mu škodí; chovat se tak, aby v situacích pro dítě běžných a jemu známých neohrožovalo zdraví, bezpečí a pohodu svou ani druhých pojmenovat části těla, některé orgány (včetně pohlavních), znát jejich funkce, mít povědomí o těle a jeho vývoji, (o narození, růstu těla a jeho proměnách), znát základní pojmy užívané ve spojení se zdravím, s</p>

Klíčové kompetence	Dílčí cíle	Očekávané výstupy
		pohybem a sportem
	rozvoj a kultivace mravního i estetického vnímání, citění a prožívání	těšit se z hezkých a příjemných zážitků, z přírodních i kulturních krás i setkávání se s uměním
		být citlivé ve vztahu k živým bytostem, k přírodě i k věcem
		přijímat pozitivní ocenění i svůj případný neúspěch a vyrovnat se s ním, učit se hodnotit svoje osobní pokroky
klade otázky a hledá na ně odpovědi, aktivně si všímá, co se kolem něho děje; chce porozumět věcem, jevům a dějům, které kolem sebe vidí; poznává, že se může mnohému naučit, raduje se z toho, co samo dokázalo a zvládlo	rozvoj a užívání všech smyslů	vnímat a rozlišovat pomocí všech smyslů (sluchově rozlišovat zvuky a tóny, zrakově rozlišovat tvary předmětů a jiné specifické znaky, rozlišovat vůně, chutě, vnímat hmatem apod.)
užívá při řešení myšlenkových i praktických problémů logických, matematických i empirických postupů; pochopí jednoduché algoritmy řešení různých úloh a situací a využívá je v dalších situacích	vytváření základů pro práci s informacemi	nalézat nová řešení nebo alternativní k běžným řešit problémy, úkoly a situace, myslet kreativně, předkládat „nápady“ postupovat a učit se podle pokynů a instrukcí
dovede využít informativní a komunikativní prostředky, se kterými se běžně setkává (knížky, encyklopedie, počítač, audiovizuální technika, telefon atp.)	vytváření pozitivního vztahu k intelektuálním činnostem a k učení, podpora a rozvoj zájmu o učení	vnímat, že je zajímavé dozvědět se nové věci, využívat zkušeností k učení projevovat zájem o knihy, soustředěně poslouchat četbu, hudbu, sledovat divadlo, film, užívat telefon naučit se z paměti krátké texty (reprodukovat říkanky, písničky, pohádky, zvládnout jednoduchou dramatickou úlohu apod.)
se chová při setkání s neznámými lidmi či v neznámých situacích obezřetně; nevhodné chování i komunikaci, která je mu nepříjemná, umí odmítnout	vytvoření povědomí o mezilidských morálních hodnotách	uvědomovat si, že ne všichni lidé respektují pravidla chování, že se mohou chovat neočekávaně, proti pravidlům, a tím ohrožovat pohodu i bezpečí druhých; odmítat společensky nežádoucí chování (např. lež, nespravedlnost, ubližování, lhostejnost či agresivitu),

Klíčové kompetence	Dílčí cíle	Očekávané výstupy
		chránit se před ním a v rámci svých možností se bránit jeho důsledkům (vyhýbat se komunikaci s lidmi, kteří se takto chovají)
		dodržovat pravidla her a jiných činností, jednat spravedlivě, hrát fair
chápe, že zájem o to, co se kolem děje, činnost, pracovitost a podnikavost jsou přínosem a že naopak lhostejnost, nevšímavost, pohodlnost a nízká aktivita mají svoje nepříznivé důsledky	pochopení, že změny způsobené lidskou činností mohou prostředí chránit a zlepšovat, ale také poškozovat a ničit	rozlišovat aktivity, které mohou zdraví okolního prostředí podporovat a které je mohou poškozovat, všimnout si nepořádků a škod, upozornit na ně
chápe, že nespravedlnost, ubližování, ponižování, lhostejnost, agresivita a násilí se nevyplácí a že vzniklé konflikty je lépe řešit dohodou; dokáže se bránit projevům násilí jiného dítěte, ponižování a ubližování	ochrana osobního soukromí a bezpečí ve vztazích s druhými dětmi i dospělými	chovat se obezřetně při setkání s neznámými dětmi, staršími i dospělými jedinci, v případě potřeby požádat druhého o pomoc (pro sebe i pro jiné dítě)
		bránit se projevům násilí jiného dítěte, ubližování, ponižování apod.
		dodržovat dohodnutá a pochopená pravidla vzájemného soužití a chování doma, v mateřské škole, na veřejnosti, dodržovat herní pravidla
si uvědomuje svá práva i práva druhých, učí se je hájit a respektovat; chápe, že všichni lidé mají stejnou hodnotu	rozvoj interaktivních a komunikativních dovedností verbálních i neverbálních	uplatňovat své individuální potřeby, přání a práva s ohledem na druhého (obhajovat svůj postoj nebo názor, respektovat jiný postoj či názor), přijímat a uzavírat kompromisy, řešit konflikt dohodou
		odmítnout komunikaci, která je mu nepřijemná

6.1.5 Waltřík si obul toulavé boty

Název integrovaného bloku	Waltřík si obul toulavé boty
Oblast	Dítě a jeho tělo, Dítě a jeho psychika, Dítě a ten druhý, Dítě a společnost, Dítě a svět

Název integrovaného bloku	Waltřík si obul toulavé boty
Charakteristika integrovaného bloku	Blíží se nám konec školního roku a náš kamarád Waltřík si obul toulavé boty a vyrazil do světa. Společně s ním se můžeme setkat s jinými kulturami a navštívit vzdálené kouty světa. Zaměříme se nejen na poznávání světa, ale také na to, jak naši planetu a životní prostředí chránit. Kromě Waltříka si toulavé boty obují i naši předškoláci, kteří se po prázdninách vydají do školy. A protože je máme rádi a bude se nám stýskat, nachystáme pro ně velikou slavnost na zahradě, na níž se s nimi rozloučíme.
Návrhy dílčích témat pro realizaci	<ul style="list-style-type: none"> • Takový velký svět, pojď si o něm vyprávět • Každý jsme jiný, ale přeci stejní • Loučení s předškoláky • Těšíme se na prázdniny

Klíčové kompetence	Dílčí cíle	Očekávané výstupy
samostatně rozhoduje o svých činnostech; umí si vytvořit svůj názor a vyjádřit jej	získání schopnosti záměrně řídit svoje chování a ovlivňovat vlastní situaci	<p>prožívat a dětským způsobem projevoval, co cítí (soucit, radost, náklonnost), snažit se ovládat své afektivní chování (odložit splnění svých osobních přání, zklidnit se, tlumit vztek, zlost, agresivitu apod.)</p> <p>vyjádřit souhlas i nesouhlas, říci „ne“ v situacích, které to vyžadují (v ohrožujících, nebezpečných či neznámých situacích), odmítnout se podílet na nedovolených či zakázaných činnostech apod.</p> <p>rozhodovat o svých činnostech</p>
se dokáže vyjadřovat a sdělovat své prožitky, pocity a nálady různými prostředky (řečovými, výtvarnými, hudebními, dramatickými apod.)	rozvoj, zpřesňování a kultivace smyslového vnímání, přechod od konkrétně názorného myšlení k myšlení slovně-logickému (pojmovému), rozvoj paměti a pozornosti, přechod od bezděčných forem těchto funkcí k úmyslným, rozvoj a kultivace představivosti a fantazie	<p>poznat a pojmenovat většinu toho, čím je obklopeno</p> <p>záměrně se soustředit na činnost a udržet pozornost</p> <p>vědomě využívat všech smyslů, záměrně pozorovat, postřehovat, všimnout si (nového, změněného, chybějícího)</p>
se učí nejen spontánně, ale i vědomě, vyvine úsilí, soustředí se na činnost a záměrně si zapamatuje;	rozvoj kooperativních dovedností	respektovat potřeby jiného dítěte, dělit se s ním o hračky, pomůcky, pamlsky, rozdělit si úkol s jiným dítětem apod.

Klíčové kompetence	Dílčí cíle	Očekávané výstupy
při zadané práci dokončí, co započalo; dovede postupovat podle instrukcí a pokynů, je schopno dobrat se k výsledkům		spolupracovat s ostatními
chápe, že vyhýbat se řešení problémů nevede k cíli, ale že jejich včasné a uvážlivé řešení je naopak výhodou; uvědomuje si, že svou aktivitou a iniciativou může situaci ovlivnit	vytvoření základů aktivních postojů ke světu, k životu, pozitivních vztahů ke kultuře a umění, rozvoj dovedností umožňujících tyto vztahy a postoje vyjadřovat a projevovat	vyjadřovat se prostřednictvím hudebních a hudebně pohybových činností, zvládat základní hudební dovednosti vokální i instrumentální (zaspívat píseň, zacházet s jednoduchými hudebními nástroji, sledovat a rozlišovat rytmus) zachycovat skutečnosti ze svého okolí a vyjadřovat své představy pomocí různých výtvarných dovedností a technik (kreslit, používat barvy, modelovat, konstruovat, tvořit z papíru, tvořit a vyrábět z různých jiných materiálů, z přírodnin aj.)
ví, že lidé se dorozumívají i jinými jazyky a že je možno se jim učit; má vytvořeny elementární předpoklady k učení se cizímu jazyku	vytváření povědomí o existenci ostatních kultur a národností	chovat se zdvořile, přistupovat k druhým lidem, k dospělým i k dětem, bez předsudků, s úctou k jejich osobě, vážit si jejich práce a úsilí
je schopno chápat, že lidé se různí, a umí být tolerantní k jejich odlišnostem a jedinečnostem	poznávání jiných kultur	vnímat, že svět má svůj řád, že je rozmanitý a pozoruhodný, nekonečně pestrý a různorodý - jak svět přírody, tak i svět lidí (mít elementární povědomí o existenci různých národů a kultur, různých zemích, o planetě Zemi, vesmíru apod.)
ví, že není jedno, v jakém prostředí žije, uvědomuje si, že se svým chováním na něm podílí a že je může ovlivnit	vytvoření povědomí o vlastní sounáležitosti se světem, se živou a neživou přírodou, lidmi, společností, planetou Zemí	pomáhat pečovat o okolní životní prostředí (dbát o pořádek a čistotu, nakládat vhodným způsobem s odpady, starat se o rostliny, spoluvytvářet pohodu prostředí, chránit příroduv okolí, živé tvory apod.)
dbá na osobní zdraví a bezpečí svoje i druhých, chová se odpovědně s ohledem na zdravé a bezpečné okolní prostředí (přírodní i společenské)	osvojení si poznatků a dovedností důležitých k podpoře zdraví, bezpečí, osobní pohody i pohody prostředí	mít povědomí o významu péče o čistotu a zdraví, o významu aktivního pohybu a zdravé výživy

6.2 Popis zpracování třídního vzdělávacího programu

Ústřední postavou tohoto školního vzdělávacího programu je skřítek Waltřík. Ten se v rámci třídních vzdělávacích programů může objevovat jako hlavní motivace nebo jako záhadná bytost, která je obestřena tajemstvím a objeví se jen jednou za čas třeba při společných akcích školy.

Jméno dostal po ulici, ve které skřítek žije a současně stojí i naše školka. Kde se tady vzal, co dělá a proč přišel k nám do školky se však neví. Snad na to s dětmi v průběhu času přijdeme.

Tento školní vzdělávací program je rozdělen do pěti integrovaných bloků. Časový rozsah zvoleného bloku není omezen, zpravidla je vybírán v souvislosti s přirozeným životem dítěte a jeho zážitky. Učitelka při tvorbě TVP může zohlednit věkové a jiné zvláštnosti třídy a podle toho zvolit délku, kterou danému bloku bude věnovat. Názvy integrovaných bloků jsou zvoleny tak, aby dávaly učitelkám maximální možnou volnost při tvoření jejich TVP, ale byl zároveň zachován společný záměr vzdělávání. Integrované bloky vymezují charakteristiku hlavního smyslu, příležitosti, s kterými se děti setkávají, dále záměry, cíle jednotlivého bloku a výstupy, kterých by měly děti dosáhnout zpravidla na konci předškolního období. Tyto integrované bloky jsou obohaceny dílčími projekty a doplňkovým programem. Dílčí projekty mají taktéž svoje cíle a vzdělávací nabídku, vstupují do jednotlivých integrovaných bloků na základě volby a potřeb pedagogů. Toto rozpracování je předmětem třídních vzdělávacích programů. Integrované bloky jsou pro všechny pedagogy závazné, z nich pak mohou tvořit podtémata ve svých TVP dle potřeb, situací, nabízí dostatek prostoru pro jejich tvořivost, pro možnost reagovat na aktuální podmínky té dané třídy. Pedagogové též pracují se stanovenými záměry z jednotlivých integrovaných bloků ve svých TVP, transformují je do podoby, která odpovídá potřebám diagnostiky dané třídy. TVP nabízí možnost dalšího rozpracování.

Třídní vzdělávací programy jednotlivých tříd vymezují specifika těchto tříd, jsou dalším rozpracováním školního vzdělávacího programu, upřesňují některé formulace, podmínky, které vstupují do výchovně vzdělávací činnosti, určují pravidla soužití jednotlivých skupin dětí, naznačují vzájemné spolupůsobení učitelek jednotlivých tříd, volby metod a postupů evaluačního procesu a další potřebná specifika pro tu kterou třídu, jako je režimové uspořádání třídy, spolupráci s rodinou apod.

Třídní vzdělávací program tvoří učitelky samostatně vždy pro svoji třídu na období jednoho roku.

Plánování musí vždy vycházet ze znalostí dětí a vyhodnocení předcházející etapy. Časové období jednotlivých tematických částí je odvozeno od náročnosti tématu a zpětné vazby dosažených výsledků práce s dětmi.

Preferujeme tyto činnosti: volná hra, prožitkové učení, situační učení, kooperativní činnosti, individuální činnosti, psychomotorická cvičení, výlety, exkurze, práce s knihou, práce s přírodninami, relaxační a odpočinkové činnosti, společné aktivity pro děti a rodiče a další.

Třídní program zpracováváme písemně a zveřejňujeme v šatnách dětí, kde je celoročně k dispozici společně s ostatními dokumenty. Písemná forma třídního programu je plně v kompetenci učitelek. Při tvorbě programu spolupracují učitelky v co největší míře s rodiči a dětmi.

Při realizaci tematických částí třídního programu se učitelky pružně přizpůsobují skutečné realitě, reakcím a potřebám dětí, výsledkům průběžného vyhodnocování a přijímají podněty od kolegyně, rodičů a dalších osob spolupracujících se školou.

Třídní program je archivován v archivu školy.

6.3 Dílčí projekty a programy

Doplňkové činnosti

- **Seznamování s angličtinou aneb It's time for English**

Nejdůležitějším úkolem pedagoga při seznamování s cizí řečí je vytvořit kladný vztah k jiné řeči a jejímu používání.

Podmínky a organizace jazykového vzdělání:

Nejedná se o klasickou výuku, ale o přípravu dítěte k budoucímu osvojování jazyků, probíhá výhradně formou hry s využitím metod, které odpovídají přirozeným potřebám a možnostem dětí tohoto věku-integrovaná výuka hrou, činnostmi, prožitkem. S angličtinou pedagog běžně pracuje v celodenním vzdělávacím programu, propojuje ji s různými vzdělávacími i režimovými činnostmi, s aktivní zábavou a hrou. Výuku vede učitel třídy sám.

Seznamování s jinou řečí není realizováno na úkor pobytu venku, na úkor volné hry, či na úkor odpočinku-bezprostředně po obědě. Učitelka využívá individuálního přístupu k dětem.

Seznamování probíhá v určitou dobu nebo s určitou frekvencí-1- 2x týdně po dobu cca 25 minut, každý den po dobu cca 10-15 minut. Zapojuje se celá třída.

Při seznamování se vychází z metodických přístupů uvedených v DVD a publikaci Průvodce metodikou výuky cizího jazyka v mateřské škole, využívá se vhodných materiálů, které umožňují působení na více smyslů, prožitkové učení, upevnění správné výslovnosti. Učitel si vzdělávací nabídku v těchto materiálech vhodným způsobem upravuje pro konkrétní podmínky seznamování s cizí řečí. Pokud konkrétní podoba vzdělávací nabídky přesahuje nebo doplňuje nabídku obsaženou v materiálech, je to spíše záležitostí TVP (vyhledávání témat „na přeskáčku“, ve vhodných okamžicích vytváření souvislostí s tematikou integrovaných bloků).

Seznamování s cizí řečí je zapisováno do třídních knih.

Jednotlivé dílčí cíle vzdělávání – záměry, co bude pedagog u dítěte podporovat. Ke každému tématu lze s ohledem na zvolené materiály stanovit dílčí cíle, na které se budeme zaměřovat

(v námi využívaných materiálech jsou dané, učitel si může upravit vhodným způsobem pro konkrétní podmínky-záležitost TVP). Cíle zastupují všechny vzdělávací oblasti, nemusí vůbec souviset s komunikací, mohou se v jednotlivých obdobích opakovat.

Ukazatelé dosaženého vzdělání-co dítě na konci období zpravidla dokáže. Mohou být přirozeně méně náročné, při seznamování se s jinou řečí nemusí být dosaženo verbálního projevu, ale především porozumění a správná reakce na pokyn v jiné řeči, porozumění významu slov, umět je najít a použít v činnostech.

Využíváme těchto materiálů:

Materiály pro výuku metodou Wattsenglish (používá tým Liberecké jazykové školky, který ve spolupráci s VÚP vytvořil a zpracoval Průvodce metodikou výuky angličtiny v MŠ, k používání těchto materiálů byly proškoleny všechny paní učitelky naší školky)

-Učebnice Wow!, DVD a CD, metodická příprava minutu po minutě, databanka her, obrázkové karty, maňásek, smajlíková razítka, mapa pokroků, zpěvník anglických písniček, manuál pro rodiče a české učitele mateřských škol)

Angličtina pro předškoláky (metodika výuky v MŠ) Iva Hennová

Baa, baa, black sheep-učíme se s písničkou, K. Paušová

- **Školáček**

Příprava předškoláků na vstup do základní školy. Školáček probíhá jednou týdně v každé třídě s předškoláky a učitelky na konci roku píšou tzv. „Hodnocení školáčka“, ve kterém zhodnotí, zda vytyčené cíle byly splněny.

- **Logopedická prevence**

V každé třídě je jedna učitelka, která je absolventkou kurzu logopedické prevence akreditovaného MŠMT. Do běžných činností zahrnuje logopedická cvičení na podporu rozvoje jazyka a řeči. Individuálně se věnuje po dohodě s rodiči dětem, které docházejí k logopedce.

- **Předplavecký výcvik**

Vždy jedno pololetí v roce probíhá jednou týdně předplavecký výcvik v plaveckém bazénu Slovany pod vedením zkušených instruktorů.

Rituály a tradice školy

- Ranní přivítání s učitelkou dětí ve třídě
- Společné oslavy narozenin dětí ve třídě
- Polodenní výlety do okolí školy
- Školní výlet 1x za rok
- Karneval

- Oslava MDD na zahradě MŠ
- Spaní předškoláků ve školce
- Návštěvy ZŠ
- Instruktaž dentální hygieny
- Návštěva školáků ve školce – čtení ze slabikáře, dramatizace pohádky
- Zjišťování zrakových vad dětí – Lví očko
- BESIP

- **Společné akce s rodiči:**
 - Podzimní slavnost
 - Lampionový průvod
 - Mikulášská nadílka
 - Rozsvícení vánočního stromečku
 - Velikonoční dílny
 - Besídka pro maminky
 - Rozloučení s předškoláky

7 Systém evaluace

Oblast	Cíle a kritéria	Nástroje	Časové rozvržení	Zodpovědnost
Koncepce a rámec školy - Evaluace doplňkového programu	Hodnocení doplňkového programu ve vztahu k naplnění záměrů a osobních pokroků dětí. Hodnocení ve vztahu ŠVP-RVP	- konzultace s rodiči - vystoupení pro veřejnost - výstava pro veřejnost - konzultace - pedagogické porady	2 x ročně	Učitelky
Pedagogické vedení školy - Evaluace spolupráce s rodinou	Úspěšnost zvolených metod, forem spolupráce a naplnění stanovených záměrů v této oblasti ŠVP	- fotodokumentace - záznamy z doplňkového programu školy - dotazníky - rozhovory s rodiči, mimoškolní akce s rodiči - pedagogické a provozní rady - monitoring	1 x ročně	Učitelky, ředitelka, rodiče - dotazníky
Kvalita pedagogického sboru - Osobní rozvoj pedagogů	Uplatnění poznatků z DVPP ve vlastní práci, autoevaluace vlastního vzdělávacího procesu, autoevaluace ve vztahu k dalšímu osobnostnímu růstu.	- konzultace - pedagogické rady - hospitace - monitoring - dotazníky	Průběžně, 1 x ročně dotazníky	Učitelky, ředitelka
Vzdělávání - Evaluace časově neomezených plánů (= podtémat integrovaných bloků)	Vyhodnotit naplnění stanovených záměrů v rámci zrealizované vzdělávací nabídky, stanovit případná opatření do dalšího tematického plánu v rámci integrovaného bloku.	- záznam do č.n. plánu - konzultace učitelek - dle potřeby záznam do přehledu rozvoje dítěte, konzultace s rodiči	Vždy po ukončení časově neomezeného plánu	Učitelky
Vzdělávací výsledky - Evaluace individuálních plánů	Zhodnotit osobní pokroky dětí s odkladem školní docházky	- záznam - konzultace učitelek - konzultace s rodiči - vedení portfolia	Dle potřeb	Učitelky ze třídy předškoláků
Koncepce a rámec školy - Soulad TVP - ŠVP - RVP	Ověřit soulad TVP - ŠVP - RVP, hodnocení naplňování záměrů, vzdělávacího obsahu, podmínek, metod, forem práce, doplňkový program školy, spoluúčast rodičů	- přehledy o rozvoji dětí - výstavy, vystoupení dětí - záznamy - monitoring - hospitační záznamy - autoevaluace pedagogických pracovníků - konzultace - dotazníky - pedagogické porady - zpráva	1 x ročně	Učitelky, ředitelka, zástupkyně

Oblast	Cíle a kritéria	Nástroje	Časové rozvržení	Zodpovědnost
		hodnocení školy		
Vzdělávání - Evaluace podtémat jako celku jednoho integrovaného bloku	Zhodnotit soulad vytvořených podtémat daného integrovaného bloku, prověřit naplnění stanovených záměrů jako celku, případná opatření.	- záznam do TVP - konzultace učitelek - pedagogické rady	Po ukončení realizace daného integrovaného bloku.	Učitelky
Vzdělávání - Evaluace dílčích projektů	Plnění záměrů, začlenění do jednotlivých integrovaných bloků.	- záznam do TVP - konzultace učitelek pedagogické rady - konzultace učitelka - rodič - konzultace učitelka - vedoucí ŠJ, vedoucí kuchařka	1 x za dva měsíce - průběh realizace 1 x ročně naplnění záměrů	Učitelky
Vzdělávací výsledky - Záznamy o rozvoji dítěte	Vytvořit přehledy o rozvoji, vývojových pokrocích dítěte s portfoliem	- záznamy do archů dle stanovených kritérií(grafické i písemné) - dle potřeby stanovení případných opatření - konzultace učitelek - konzultace s rodiči - pedagogické rady	3 x ročně, případně dle potřeby	Učitelky
Kvalita pedagogického sboru - Evaluace personálních podmínek	Zhodnotit personální podmínky ve vztahu k naplnění cílů RVP - kvalifikovanost pedagogického týmu - DVPP ve vztahu k ročnímu plánu a naplnění stanovených cílů - normativní počty pedagogických pracovníků x počty dětí - normativní počty provozních zaměstnanců - efektivita - personální zabezpečení ŠJ, MŠ	- dotazníky - průběžné vzdělávání pedagogických pracovníků - kontrolní činnost - hospitace - pedagogické a provozní rady	1 x ročně	ředitelka, všichni zaměstnanci
Pedagogické vedení školy - Evaluace spolupráce se ZŠ, zřizovatelem, veřejností	Vyhodnotit kvalitu a účelnost zvolených metod ve vztahu naplnění stanovených záměrů v ŠVP	- fotodokumentace - záznamy - konzultace s partnery - vystoupení dětí - výstava - články do tisku - den	1 x ročně	Ředitelka, pracovnice dle stanovených povinností

Oblast	Cíle a kritéria	Nástroje	Časové rozvržení	Zodpovědnost
		otevřených dveří - webové stránky školy		
Vzdělávání - Evaluace materiálních podmínek	Zhodnotit podmínky školy ve vztahu k naplňování záměrů ŠVP - budova, technický stav - vybavení tříd - nábytek - pomůcky, hračky - zahrada + zahradní náčiní - školní kuchyně - vybavení	- dotazníky - záznamy z pedagogických a provozních rad - záznamy z kontrolní činnosti - fotodokumentace - prověrky BOZP	1 x ročně	Všechny pracovnice dle místa pracovní působnosti
Vzdělávání - Evaluace organizačních podmínek školy	Zhodnotit účelnost a vhodnost organizace a režimového uspořádání ve vztahu k naplňování ŠVP	- monitoring - hospitace - kontrolní činnost - dotazníky - záznamy z pedagogických a provozních rad - konzultace	1 x ročně	Všechny pracovnice dle profesní odpovědnosti a místa výkonu práce
Evaluace ekonomických podmínek školy	Zhodnotit činnost v oblasti ekonomiky, čerpání mzdových prostředků. Čerpání příspěvků od obce. Čtvrtletní a roční uzávěrky	- tabulky - zprávy a rozborů - záznamy z pedagogických a provozních rad - konzultace	Přehledy čerpání 4 x ročně Ostatní průběžně	Účetní, ředitelka - dle stanovených kompetencí